

Déjà vu

Column Nico van Eijk

Frequenties veilen is geen eenvoudige zaak. Dat bewees de laatste 2.6 GHz veiling weer eens. De belangrijkste frequenties zijn verdeeld en twee nieuwkomers kunnen de markt betreden. Dat is het goede nieuws. Maar wederom ging de veiling gepaard met vertraging, politiek gekrakeel en juridische procedures. Ook is de vraag aan de orde of de veiling wel efficiënt was: frequenties zijn op de plank blijven liggen, zijn ze wel bij de beste partijen terecht gekomen en werd er wel de juiste waarde aan toegekend? De opbrengst was immers niet hoog, slechts 2,63 miljoen.

Bij mij overheerst een déjà vu-gevoel. Zagen we niet hetzelfde gebeuren bij eerdere veilingen? De verdeling van DCS-1800 frequenties bleek zó gemodelleerd dat het bestaande marktpartijen in de kaart speelde. En de commerciële radiofrequenties zouden in de oorspronkelijke plannen gewoon aan de hoogste bidder toevallen. Politieke interventie leidde er toe dat voor de omroep de beauty contest – een beduidend subjectievere verdeelmethode – het preferente verdeelinstrument werd. Het koningsdrama van de umts-veiling zullen velen zich nog herinneren: zes bidders voor vijf vergunningen, Versatel dat zich terugtrok omdat er sprake zou zijn van intimidatie en een schier oneindige reeks aan rechtszaken.

Momenteel loopt een evaluatie van de laatste veiling. Eerder werd ook al de umts-veiling door onafhankelijke experts

bekeken en sommige van de aanbevelingen zijn opgevolgd. De voorbereiding moet nu transparanter zijn en lopende veilingen zullen worden stopgezet en aangepast wanneer de omstandigheden zich hebben gewijzigd (de zogenaamde noodremprocedure).

Helaas worden permanente politieke interventies, een van de belangrijkste redenen voor het woelige verloop van veilingen, nog steeds niet aangepakt. Er dient een verdere scheiding te komen tussen beleid en uitvoering.

De minister hoort uitsluitend de hoofdlijnen van het frequentiebeleid vast te stellen. Daarbij gaat het om zaken als het vastleggen van de doelen van de verdeling (efficiency, doelmatigheid), het aangeven van prioriteiten (zoals het apart zetten van frequenties voor overheidstaken, wetenschappelijke doeleinden, publieke omroep) en algemene procedurevoorschriften. Al het overige kan worden overgelaten aan een onafhankelijke uitvoeringsinstantie. Dat is dus niet het Agentschap Telecom in de huidige vorm, want dit valt onder de ministeriële verantwoordelijkheid en staat daarmee onder politieke controle.

Neen, het ligt meer voor de hand de uitvoeringstaken toe te voegen aan het takenpakket van OPTA. Het kan niet anders zijn dan dat integratie van het Agentschap Telecom in OPTA ook nog wat kosten bespaart en dat is mooi meegenomen

in deze tijd. Bovendien loopt Nederland dan ook internationaal meer in de pas. In diverse landen maakt frequentieverdeling namelijk onderdeel uit van het takenpakket van de telecommtoezichthouder.

De onafhankelijke uitvoeringsinstantie bepaalt welke frequenties hoe en wanneer in welke markten worden verdeeld. In sectoren waar marktwerking domineert, kunnen wensen van de markt maximaal worden geïntegreerd en zijn deze leidend, spelen er andere belangen mee en kan in voorkomende gevallen een meer gebalanceerde benadering worden gekozen. In alle gevallen wordt dat gedaan zonder politieke beïnvloeding. Met detailwensen van de Tweede Kamer hoeft geen rekening meer te worden gehouden, lobbyen bij Kamerleden heeft geen zin meer. Het kan zijn dat de uitkomsten van verdelingen reden zijn om het beleid aan te passen, maar dat moet dan ex post gebeuren.

Een dergelijke aanpassing vergt een wetswijziging en dat duurt meestal lang. Maar in dit geval hoeft dat niet zo te zijn. Bij de Tweede Kamer ligt al een wetsvoorstel tot wijziging van de Telecommunicatiewet dat betrekking heeft op frequenties. Het is slechts een kwestie van wat amendementen of een nota van wijziging.

Ik ben meer dan bereid om concept-teksten te leveren. Wie de schoen past trekke hem aan!